

Církev československá husitská a její misijní úkol v současnosti

Koncepce misie a evangelizace s náměty pro praxi

I. Úvodní část

I.1 Církev československá husitská (ČČSH) je církví, která vznikla z náboženských potřeb moderní doby – z touhy po obnově křesťanské víry a praxe v moderní společnosti. Již na svém I. řádném sněmu v roce 1924 definovala církev zdroje své identity v tzv. „Pojmovém určení ČČS“, které je dodnes v upravené formulaci součástí Základů víry Církve československé husitské: ***„Církev československou husitskou tvoří křesťané, kteří usilují naplnit současné snažení mravní a poznání vědecké Duchem Kristovým, jak se nám zachoval v Písmu a v podání starokřesťanském a jak je dosvědčen husitským, českobratrským a dalším úsilím reformačním.“***¹

I.2 Církev československá husitská přináší všem dobrou zprávu o Bohu, o světě a člověku: ***„Nebot' Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“*** (J 3,16) a přijímá biblické poslání ***„Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření“*** (Mk 16,15). Je součástí obecné křesťanské církve, navazuje na českou reformaci a již názvem církve chce vyjádřit spojitost s dějinami i současností (Žd 13,7). Její členové jsou rozhodnutí pomáhat všem potřebným a být tak svědky Ježíše Krista v naší společnosti (Ga 6,2; 2 Kor 4,13). Jako církev Kristova toužíme být rodinou, kde je člověk v bezpečí a vnímá pomoc Ducha Kristova pro svůj život (Ř 8,9). Zároveň chceme být otevření a vnímaví k problémům všedního života (J 8,31b-32).

II. Hlavní důrazy misie ČČSH

II.1 Misie ČČSH má probíhat s respektem ke svobodě svědomí každého člověka, bez nátlaku a přesvědčování. V duchu slov velkého teologa Jana Amose Komenského: ***„Všechno ať volně plyne, ať ve věcech násilí není.“***

Chceme v duchu evangelia hlásat radostnou zvěst o lásce Boha k člověku (J 3,16) a přivádět lidi ke Kristu, zdroji a prameni života (J 4,14).

Záleží nám na tom, aby nikdo nebyl z této služby církve předem vyloučen, protože ani náš Pán se nezdráhal usednout k jednomu stolu s celníky a hříšníky (Mt 9,9-13).

¹ Základy víry Církve československé husitské se Stručným komentářem. Církev československá husitská, Praha 2014.

II.2 Snažíme se naslouchat problémům současného světa, aby naše evangelizace a misie nebyly odtrženy od života. To vidíme jako důležitou propojenost se „znamením času“. Proto vnímáme ekologické problémy, nárůst nacionalismu a antisemitismu a problémy lidských práv jako klíčové při dialogu se společností. Náš postoj v těchto otázkách musí být před světem čitelný a jasný – svoboda jednotlivce i národů a ochrana přírody jsou v souladu s Boží vůlí. Také lidem ze sociálně vyloučených skupin chceme nabídnout přijetí a dát zakusit lidskou blízkost.

II.3 Uvědomujeme si, že budoucností církve jsou mladí lidé, proto se obracíme také k nim způsobem, který je jim blízký. Neobejdeme se přitom bez moderních komunikačních technologií, které právě mladí lidé používají. Uvědomujeme si, že je oslovují určitá témata (např. ekologická), jimž se chceme věnovat a chceme nabízet křesťanský motivovaný přístup k řešení různých otázek dnešní doby (Ž 71,17).

II.4 K tradici Církve československé husitské patří oceňování vědeckého poznání, proto je pro misii církve přirozené vést dialog s vědou (Př 1,20-22).

II.5 Nést zvěst o spáse v Kristu je společným úkolem všech křesťanských církví. Uvědomujeme si závazek jednoty, k němuž vybízí Ježíš, když jím dokonce podmiňuje víru těch, k nimž se obracíme (J 17,21). Ježíšova modlitba za učedníky nás vybízí k dialogu s křesťany jiných tradic, k modlitbě i spolupráci na dílech lásky.

II.6 Uvědomujeme si, že misie začíná v našem všedním dni, v místech bydliště a na pracovištích, kde se setkáváme s lidmi nejrozličnějších názorů a vstupujeme s nimi do rozhovoru. Chceme-li jim otevírat duchovní domov a poskytovat útočiště, musíme být ochotni si osvojit jejich způsob uvažování, abychom jim lépe rozuměli a dokázali odpovídat na jejich otázky způsobem, který je pro ně přijatelný (1 K 9,19-22).

II.7 Sestry a bratři, kteří chtějí předávat víru druhým, musí být především sami proniknuti Duchem Kristovým, aby jejich svědectví bylo věrohodné. Živý vztah k Ježíši Kristu, oživovaný denní modlitbou, meditací, slavením svátostí a bohoslužbou je základním předpokladem pro konání misie církve (Ko 2,6-7).

III. Shrnutí hlavních důrazů v misijním přístupu CČSH

*** Otevřenost a tolerance**

Projevovat v přístupu k druhým otevřenost a toleranci (Ef 4,2).

*** Laskavost**

Živým jádrem evangelia je láska, Konat misii s láskou a dávat lidem zakoušet lásku a přijetí, neboť živým jádrem evangelia je láska (Ef 4,32; 1 J 4,8).

*** Vnímání znamení času a výzev doby**

Vnímat znamení času jako např. ekologie, obrana demokracie, pomoc uprchlíkům a potřebným; a výzvy doby jako např. xenofobie, konspirační teorie, populismus ad. (Mt 16,3).

*** Citlivost**

Dávat najevo empatii a poskytovat duchovní domov a útočiště lidem hledajícím a také vyloučeným skupinám, lidem vnitřně zraněným, rasově, etnicky a sexuálně stigmatizovaným, těm, kteří jsou na okraji společnosti (Ř 15,7; Žd 13,2).

*** Ekumena**

Rozvíjet ekumenickou spolupráci a usilovat o sblížení, sounáležitost a jednotu (Ef 4,3).

*** Živá spiritualita**

Žít živou hlubokou spiritualitou, ke které náleží bohoslužba, vnitřní modlitba, chvály, meditace, duchovní cvičení (Ef 6,18; 1 Tm 4,7b), a odráží se v každodenním životě a vztazích.

*** Dialog**

V duchu pojmového určení CČSH rozvíjet dialog víry a vědy, mezi církví a společností.

IV. Biblicko-teologická východiska misie

IV.1 Vymezení pojmů

IV.1.1 Misie

Křesťanská misie, z latinského slova „missio“ – posláni, nachází své zadání v novozákonních výročí Ježíše a příbězích apoštolů. V evangeliích se jedná o svědectví evangelistů Matouše (Mt 10,1-33) a Lukáše (L 9,1-6), které exegeze označuje jako vyslání učedníků. U Lukáše je též zpráva o vyslání sedmdesáti (L 10,1-12). Program křesťanské misie je uveden v 1. kapitole knihy Skutky apoštolů: „Dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země“ (Sk 1,8). Celé Skutky apoštolské lze proto označit jako misijní příběhy a apoštolské dopisy jako misijní dílo. Misie má svůj speciální charakter kérygmatický,

svědecký a koinonický.² Jedná se o zvěstování evangelia slovem (Mt 10,7; L 10,5), a také činem, konkrétně uzdravováním nemocných, vyháněním zlých duchů (Mt 10,8) a příkladem osobního života v lásce (1 Tm 4,12;), skromnosti, toleranci a trpělivosti ve vyučování (Ef 4,2; 2 Tm 4,2). Matoušův text o vyslání učedníků (Mt 10. kap.) je velmi osobní a konkrétní, popisuje úchvatné dílo Ducha svatého, jehož mocí Ježíš vybavil své učedníky, ale čteme v něm i o negativních reakcích na svědectví víry včetně pronásledování. Misie je tedy vlastně velké a nebezpečné dobrodružství, které vyžaduje odvahu víry.³ Je plodem křesťanské víry, založeným na proměňující moci evangelia. Misie má jeden hlavní cíl, kterým je zjevit člověku Boží lásku v Kristu, platnou pro každého. Nezakládá se na lidské schopnosti, ale na moci Vzkříšeného Pána.

IV.1.2 Preevangelizace⁴

Preevangelizace je pojem pro prvotní seznámení posluchače s duchovním světem, otevření očí pro duchovní skutečnosti. Je významná pro kontakt s hledajícím člověkem, kdy je důležité ukázat, že o křesťanské víře stojí za to přemýšlet. Může se dít prostřednictvím vyprávění příběhů ze života, duchovním doprovázením, vysvětlováním duchovních jevů, se kterými posluchač přišel do styku, nebo ozřejmováním jeho osobního úkolu a smyslu života. Formy i obsahy preevangelizace mohou být různé, nejdůležitější ovšem je osobní příklad toho, kdo misii koná („misionáře“) – jeho důvěryhodnost, empatie, a především jeho skutečný lidský zájem o naslouchajícího. Jako biblickou preevangelizaci můžeme vnímat např. texty: první část Pavlova projevu na Areopagu (Sk 17,18-34) nebo svědectví Pavlovo (1 Te 1,9) a Petrovo (1 Pt 3,1-6). Preevangelizace je navázáním duchovního kontaktu a vztahu misionáře s hledajícím člověkem. Misie se vždy odehrává v kulturním a sociálním kontextu, proto k ní náleží poznání člověka a jeho prostředí a navázání vztahu s ním.

IV.1.3 Evangelizace

Tímto pojmem rozumíme kázání, vyučování a svědectví slovem o Boží lásce, víře a naději, která byla „misionáři“ darována z Boží vůle a moci.⁵ Skutečná evangelizace se neobejde bez osobní zkušenosti s proměňující silou Ducha svatého, bez konkrétního a osobního setkání s Ježíšem uprostřed reality vlastního života. Takto je evangelizace rozdáváním duchovních darů (distribuce Boží lásky), které jsme zadarmo dostali z nezasloužené Boží milosti (Mt 10,8; Zj

² RUTRLE, Otto, *Úvod do metodiky CČS*. 1952. Citováno dle SALAJKA, Milan, *Křesťanská víra a živá církev*. Praha, 2001, 99 s.

³ K dílčím dějinám misie např. Jiřina Kubíková, *Křesťanská misie v 16.-18. století*, P. Marek, Brno, 2001.

⁴ V CČS používán také pojem novodobá evangelizace. Srov. RUTRLE, Otto, *Úvod do metodiky CČS*. 1952.

⁵ Poznámka: Pojem „evangelizace“ je v evangelických církvích někdy chápán jako „vnitřní misie“ – prohlubování víry křesťanů, a ne zvěstování evangelia mimo okruh církve.

22,17). Zároveň je evangelizace aktem vyznání vnitřního přesvědčení, že v každém člověku je bez ohledu na víru, rasu, názory, pohlaví a národnost určitým způsobem přítomen Kristus. V dnešním multikulturním prostředí bývá přímá evangelizace vnímána značně negativně jako „indoktrinace“, proto je pro misionáře důležité poznávat a osvojovat si nové pohledy a metody evangelizace. Obsahově a významově se evangelizace od metody misie neliší.⁶ Církev československá husitská se v naší společnosti soustředila především na evangelizaci jako na probouzení člověka k setkání s Ježíšem Kristem a k otevírání cest k jeho poznávání ve svých životních zkušenostech.⁷

IV.1.4 Duchovní péče a katecheze

Duchovní péče ve své šíři pomáhá člověku rozvíjet svůj vztah k Bohu a k bližnímu. Vykonavatelé této péče jsou duchovní (jako pastýři), skupiny laiků a odborně vzdělaní členové církve, popř. specializované služby jako jsou např. kaplani.⁸ Pastýřskou péči čili pastorační vykonávají osoby pověřené duchovní službou o svěřené jedince v jejich konkrétních podmínkách. Jedná se o realizaci vlastního poslání církve v terénní pomoci všem, kteří zaslechli tichý hlas své duše, přijali slovo o Kristově lásce k nim a touží poznat své vlastní duchovní rozměry a obdarování. Jde o pomoc věřícím i nevěřícím, pokud o ni stojí, a zahrnuje osobní sdílení, hledání a upevňování víry, udílení svátostí či hmotnou pomoc. Pastorační práce probíhá před církevními obřady, při nichž lze zaslechnout Boží slovo, a také po nich. Pastorační práce navazuje na novozákonní ustanovení pastýřské služby v duchu Ježíše (Jan 21,15; 1 Pt 5,1-3; Jk 1,27). S pastorační je důležité zmínit i katechezi. Katecheze jako výchovné a vzdělávací působení církve má za cíl napomáhat růstu osobní víry člověka dle jeho potřeb a pomáhat mu při zapojení do společenství víry (obsahuje části formační i informační). Činíme tak např. skrze vyučování, přípravu ke svátostem, nejrůznější kurzy, duchovní doprovázení apod.

IV.1.5 Má-li být misie úspěšná, vždy se musí propojovat s preevangelizací, evangelizací, duchovní péčí i katechezí.

V. Úkol a cíle misie

V.1 Primárním úkolem a cílem misie CČSH je zvěstovat evangelium Ježíše Krista všem lidem a formovat jím podle slov: „Jděte ke všem národům a získávejte mi

⁶ „obě spočívají na svědectví a na křesťanském hlásání, oběma je společné křesťanské kérygma o životě a díle Ježíše Krista. Oběma jde o to, aby se člověk vnitřně změnil a uvěřil; obě uvádějí člověka do křesťanského obecnství, kde mu nabízejí praxi života v Kristově duchu.“ RUTRLE, Otto, *Živá obec*. 1949. Citováno dle SALAJKA, Milan, *Křesťanská víra a živá církev*. Praha, 2001, 96 s.

⁷ Tamtéž.

⁸ SALAJKA, Milan, *Teologie a praxe církve*. Praha, 2000, 84 s.

učedníky, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal“ (Mt 28,19-20). Z toho vyplývající (sekundární) cíl je pod vedením Ducha svatého otevírat naše společenství dalším lidem, aby v něm našli svůj duchovní domov – v osobním vztahu s Bohem a v lásce k bližnímu. Péčí o takto otevřená společenství, kde mohou lidé duchovně růst a podílet se na životě církve, vytváříme základ i pro dobrou misijní činnost. Jen životaschopné společenství a živá církev můžou plnit oba tyto cíle.

VI. Plán a uskutečňování misie CČSH

Plán misie CČSH by měl probíhat na několika úrovních:

- A) Misie celku církve
- B) Misie na úrovni diecézí
- C) Misie na úrovni náboženských obcí
- D) Ekumena
- E) Specifické služby
- F) Občanská společnost

VI.1 (A) Misie celku církve

VI.1 Misie CČSH má probíhat s respektem ke svobodě svědomí každého člověka, v duchu slov kostnického mučedníka Mistra Jana Husa: „Také prosím, abyste se milovali, dobrých násilím tlačiti nedali a pravdy každému přáli“ (Přátelům v Čechách z 10. června 1415). Každý člen církve je křesťan – následovník Krista – a proto je na něj kladen požadavek Kristovy výzvy: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky...“ (Mt 28,19) Každý z nás tedy má misijně působit. Ten nejúčinnější způsob, který se osvědčil za dvě tisíciletí, je vnášet Pána Ježíše Krista do světa svým konáním, vystupováním, mluvením a celým svým životem.

VI.1.1 Několik citátů z tradice pro inspiraci:

„Hlásejte evangelium stále, ale slova používejte, jen když je to nutné.“

František z Assisi

„Mějte tedy, bratří a pánové ctihodní, horlivost horoucího a ohnivého slova Božího v ústech vašich, aby slovo kázání vašeho hořelo jako pochodně.“

Jan Milíč z Kroměříže

„Nemodlí-li se kdo v srdci, nadarmo pracuje jazykem a ničeho nedosáhne.“

Jan Hus

„Kazatel má vyprati své síť, to jest řeč vyčistiti, již má lidi z moře tohoto světa Kristu lovit, tak aby kázal čisté ustanovení Boží, ne bajky, ani lži, ani neužitečné řeči, a ovšem ne tak, aby lidi sváděl nebo loupil.“

Jan Hus

„Nasyť nás hned v jitře milosrdenstvím svým tak, abychom prozpěvovati a veseliti se mohli po všechny dny naše“

Jan Amos Komenský

„My máme činit jako Kristus: svým životem podávat lidem a osvědčovat Boží lásku a milosrdenství.“

Karel Farský

„Bůh obdařil lidi svobodnou vůlí, již získávají přístup k spolupráci při budování říše lásky, spravedlnosti a pravdy.“

František Mária Hník

„Misijní vědomí a misijní aktivismus patří ke známkám živé církve.“

Otto Rutrle

„Zpočátku jsem si myslela, že je potřebné obracet lidi na víru. Dnes vím, že mojí úlohou je milovat.“

Matka Tereza

„Bůh nemá jiné ruce, než naše.“

Dorothee Sölle

VI.1.2 Misie CČSH vychází z přirozeného druhu misie. Přirozený druh misie klade primárně nároky na nás samotné. Skrze nás a naše jednání se také osvědčuje život celku, tedy církve. Přirozená misie se drží Kristem vymezených hranic: Zvát, inspirovat, nabízet, a nikdy nesklouzává k různým formám nátlaku a přesvědčování. Ctíme formu dialogu, poznávání a sdílení.

VI.1.3 Misijní prostředí přirozeně vzniká i v církevních školách a jiných vzdělávacích institucích (např. Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy, Husův institut teologických studií ad.).

VI.2 Způsoby a formy misie vzhledem k věkovým skupinám

Církev je tu pro všechny, protože Kristus přišel kvůli celému lidstvu, apoštoly poslal ke všem národům a všechny povolal, aby ho následovali. Má-li být misie úspěšná, musí zohledňovat různost lidí, věk a jejich specifika. Jiné potřeby mají děti, jiné mládež, jiné střední generace a jiné senioři. Před naší církví stojí komplexní úkol podat evangelium naším vlastním specifickým způsobem všem těmto generačním skupinám. Je nutné revidovat způsoby, které dobře fungovaly v prvních desetiletích rozvoje církve, ale dnes významně zastaraly, a brát si inspiraci ze současného dění v ekumeně.

VI.2.1 Děti

VI.2.1.1 Letní tábory a víkendová setkání

Čas prázdnin a volna během školního roku je vynikající příležitostí, jak dětem s povinnou školní docházkou přiblížit evangelium zábavnou formou. V současné době je volně na internetu k dispozici obrovský objem propracovaných materiálů, které pokrývají příběhový rámec pro tábory týdenní i delší (kromě ŘKC nalezneme pečlivě zpracovaná témata i ve zdrojích ČCE, CB a dalších církví). Lze jít cestou zpracování biblického příběhu, ale i literárních zdrojů, které na evangelium poukazují více alegoricky (Letopisy Narnie, Pán prstenů a další). Takzvané „víkendovky“ (minimálně dvě ročně, první z nich již na počátku školního roku, poslední v květnu) pomáhají oživení témat z uskutečněného tábora (podzimní a zimní termíny), rovněž pak pomáhají přípravě na téma tábora následujícího (jarní termíny). Lze také pracovat s delšími příběhovými cykly, navazujícími meziročně. Je důležité udržet tyto aktivity na „nizkoprahové“ úrovni – z hlediska finančního (zde se organizátoři, i když pracují dobrovolně, bez podpory církve neobejdou), ale také z hlediska otevřenosti vůči dětem mimo církev. Můžou to být sympatizující a spřátelené rodiny s československou husitskou tradicí, které už nepraktikují, ale nestaví se k církvi odmítavě, děti jiného vyznání (katolíci, evangelíci, metodisté...) a samozřejmě děti z „nevěřících“ rodin.

VI.2.1.2 Výuka náboženství

Možnost působit v základních školách v rámci hodin náboženství je v posledních letech především příležitostí, jak se i na tomto poli osvobodit od scholasticky pojaté výuky a podávat dětem evangelium přitažlivým způsobem. Aktuálně se můžeme opřít o nový materiál vzešlý přímo z naší církve *Korínky víry* nebo stále inspirativní *Nechte maličkých přijít*. Vzhledem k rostoucí náročnosti dětí (a také zkracující se době, kdy jsou schopny udržet pozornost) je třeba rozšířit výukové

materiály o další vizuální pomůcky. Osvědčená je řada interaktivních DVD s biblickými příběhy a také cyklus ČT *Biblická pátrání*.

VI.2.1.3 Program do mateřských škol a na 1. stupeň ZŠ

Na velké svátky (Vánoce, Velikonoce), velká výročí a významné dny spojené s tuzemskou duchovní tradicí je vhodné vytvořit program otevřený i dětem vyrůstajícím stranou křesťanských tradic. Také v tomto případě se opakovaně osvědčuje využívání audiovizuálních pomůcek. Metodici duchovní péče CČSH (naukový odbor) mohou zpracovat programy pro děti (či divadélka) o J. Husovi, J. A. Komenském a k dalším osobnostem a tématům.

VI.2.1.4 Celocírkevní den pro děti

Církevní den (hry a zábava se zaměřením na poznávání Bible a života v církvi) je další možností, kde se přirozeným způsobem mohou setkat skupiny aktivních členů církve, duchovenstva i sympatizantů.

VI.2.2 *Mládež*

VI.2.2.1 Celocírkevní Setkání mládeže a setkání Napůl (malá setkání mládeže)
Úspěšná setkávání, která již dlouho zpestřují nabídku našich církevních akcí, je možno i nadále otevírat hledajícím a sympatizantům, stejně jako udržet vstřícné ekumenické klima.

VI.2.2.2 Duchovní cvičení zaměřená na mládež CČSH
Duchovní cvičení pro mládež jsou osvědčeným způsobem duchovní formace mladých lidí.

VI.2.2.3 Kurzy základů křesťanství
V anglikánském prostředí vytvořený (a v ČR už dvacet let ekumenicky dobře etablovaný) cyklus videopřednášek se stěžejní diskusní částí má už několik let českou verzi mutace pro mládež. Je zaměřený na mladé hledající, kteří se v duchovních pojmech teprve začínají orientovat. Na tento základní kurz je dobré navázat biblickými hodinami.

VI.2.2.4 Přednášky a besedy (se zajímavými lidmi z církve i mimo ni)

VI.2.2.5 Zajímavý web pro mladé (články, poradna, rozhovory, otázky a odpovědi o víře)

Zde nám může být inspirací především práce sesterských církví, které se misijní práci v internetovém prostoru věnují více než dvě dekády. Se stále rostoucím

trendem zapojení do života člověka virtuální reality se ukazuje jako vynikající příležitost zřízení obsahem pravidelně živených internetových platforem, kde se shromažďují mladí lidé (např. sociální sítě, youtube kanály ad.).

VI.2.3 Střední generace

VI.2.3.1 Duchovní cvičení

Exercicie pro dospělé s duchovní autoritou zevnitř církve (napříč diecézemi) nebo v kombinaci se zástupcem ekumeny.

VI.2.3.2 Setkávání „třicátníků“

V setkávání „třicátníků“ (což je označení spíše tradiční, než aby muselo být principiálně věkově limitované) jde o neformální setkávání lidí v produktivním věku, rodin, ale i singles (kterých v rozmezí 30-40 let věku přibývá). Osvědčenou strukturou je dělení těchto setkání na neformální část, zájmovou část (kde někdo z účastníků představí např. svůj koníček, oblíbeného literárního autora nebo výtvarného umělce) a také (časově nijak nepřetíženou) část duchovní.

VI.2.3.3 Manželské poradenství, semináře o dobrých vztazích, křesťanské manželství

Křesťanský psycholog, terapeut nebo krizový pracovník mohou vykonat velmi mnoho misijní a preevangelizační práce, aniž by nadmíru užívali křesťanských a církevnicky znějících pojmů. Pro účely seminářů na partnerská témata velmi dobře slouží českými materiály dobře vybavený kurz „Manželské večery“.

VI.2.3.4 Duchovní doprovázení jednotlivců i párů

Doprovázení nutně neznamená jen čistě duchovenskou práci – často je stěžejní respektovat hranice osobní spirituality a nepřekračovat vlastní kompetence. Každý duchovní má ovšem možnost naslouchat – a zde se stírá hranice konfesní i hranice úřadu.

VI.2.3.5 Nabídka svátosti biřmování pro pokřtěné, individuální svátost smíření

Nabídka svátostí, ve smyslu připomínání významu toho, že naše církve svátosti ctí a má jimi sloužit, propojená s pastorem, je jednou z nejlepších služeb, které může duchovní poskytovat aktivním členům svého sboru, ale i těm, kteří příliš nepraktikují. Není ale chybou nabízet služby církve i nevěřícím a hledajícím. Cesta do církve vede často skrze křest dítěte, první přijímání Večeře Páně, biřmování, svátost manželství, duchovním vedené poslední rozloučení nebo obnovu křestního slibu.

VI.2.4 *Senioři*

VI.2.4.1 Doprovázení a osobní rozhovory

Praktikující věřící, vlažnější členové, ale i „pouze“ sympatizující senioři většinou neodmítají osobní rozhovor s duchovním, který je ochoten vystoupit ze své formální role úřadu a být třeba jen „člověkem poblíž“.

VI.2.4.2 Nabídka svátostí

V praktikujících rodinách je vhodné tuto možnost opakovaně nabízet jako otevřenou. Svátost útěchy nemocných, svátost pokání (senioři mohou mít často touhu rekapitulovat dosavadní život) – jsou prostředky, které církve nemusí složitě konstruovat, už je má, jen je musí adekvátním způsobem nabízet a poskytovat.

VI.2.4.3 Nabídka zájezdů na místa spojená s křesťanskou a zejména s husitskou a bratrskou tradicí

V tomto případě lze využít i ekumenických propojení. Celá řada míst v naší zemi spojených s dějinami nekatolických vyznání je také významná např. pro ČCE. Ve spolupráci dvou sborů se také jakýkoliv zájezd lépe organizuje.

VI.2.4.4 Kluby na farách

Společné stolování s besedou patřilo v mnoha našich náboženských obcích k pravidelným aktivitám, které rozhodně stojí za udržení a další rozvíjení (nebo navázání na tradici, kterou někteří ze členů sboru ještě pamatují).

VI.2.4.5 Domovy seniorů a příbuzná zařízení

Kromě pořádání pobožností a bohoslužeb lze nabízet program např. s kulturně-historicky laděnou náplní, vázaný na velké svátky, výročí nebo významná data národních dějin, který nenásilně poukáže na duchovní hodnoty. Cenná je v případě těchto zařízení (sem můžeme počítat i ta hospicová) úzká spolupráce s dobrovolníky.

VI.3 (B) *Misie na úrovni diecézí*

VI.3.1 Každá diecéze má vytvářet podmínky pro šíření evangelia a rozvíjet život církve na všech úrovních. Zvláště v dnešní době těžkých ekonomických a hospodářských úkolů na to nesmíme zapomínat a potřebujeme se držet duchovního cíle, kvůli kterému tu jsme.

Diecéze v malém kopíruje misii celku církve, proto biskup a celá diecézní rada podporují duchovní i laiky k misijním aktivitám ve své diecézi.

VI.3.2 Úkoly pro misii na úrovni diecézí:

- * Práce se všemi věkovými kategoriemi: děti, mládež, střední generace a senioři.
- * Aktivita pro děti a mládež: tábory a víkendová setkání, výuka náboženství, hry se zaměřením na poznávání Bible a života v církvi, kroužky a volnočasové aktivity, setkávání mládeže a setkání „Napůl“.
- * Střední generace: katecheze, biblické hodiny, nabídka svátostí, duchovní doprovázení jednotlivců i párů, duchovní cvičení, setkávání lidí v manželství – výměna zkušeností, manželské poradenství, křesťanské manželství.
- * Senioři: doprovázení a rozhovory, společné zájezdy a výlety, kluby na farách, společné stolování s besedou, péče o nemocné, nabídka svátostí, biblické hodiny dělat zajímavou a poznávací formou, zapojit se jako dobrovolník v domově seniorů nebo v nemocnici.

VI.3.3 Další důrazy týkající se misie diecéze

- * Kvalitní diecézní web nebo i sociální sítě; web shromažďuje všechny aktivity a propaguje je.
- * Diecéze v osobě biskupa nebo jiných pověřených lidí komunikuje s médii, poskytuje jim informace o životě církve, o aktivitách, projektech a bohoslužbách.
- * Zabezpečuje také televizní a rozhlasové přenosy bohoslužeb. Dbá na to, aby bohoslužby byly kvalitní, oslovující a zvěstné.
- * Diecéze otevírá prostor, aby se lidé setkávali, a společná setkání podporuje.
- * Diecéze může organizovat „Diecézní den“, „Den pro rodiny s dětmi“, nebo „Den pro všechny generace“. Na všechny akce zveme i lidi tzv. „nevěřící“.
- * Snaží se o propojení NO v rámci vikariátu a celé diecéze.
- * Diecéze stimuluje aktivity v NO a dává prostor pro zdravé duchovní klima, tvořivost a svobodu tvořivosti – podporuje akce a setkání také v NO.
- * Diecéze zabezpečuje základní misijní servis pro NO, přispívá k misii informačně, finančně, pomůckami, poskytnutím prostor atd.

VI.4 (C) Misie na úrovni náboženských obcí

VI.4.1 Všichni – duchovní i laici – si uvědomme nejhlubší základ naší víry a naší činnosti, kterým je živý Kristus. Zvěstování a „vtělování“ živého Krista do světa začíná misí. Na úrovni obce začneme kvalifikovaným, citlivým a pozitivně motivovaným pohledem „do zrcadla“ – zdali my sami a jako společenství svědčíme lidem o víře, lásce a naději, které se nám z Boží milosti dostává.

VI.4.2 Konkrétní příklady misie náboženské obce:

- * Účastnit se veřejných akcí obce a přinášet tam duchovní rozměr. Např. rozsvícení vánočního stromu – zdobení s dětmi zakončíme povídáním na téma:

Narození Ježíše Krista. Další možnosti s biblickou tematikou jsou Mikulášská nadílka a besídka, adventní setkání, Tři králové atd.

* Zapojit se do známých a osvědčených projektů jako *Uklid'me Česko*, *Den Země*, *Noc kostelů*, *Červená středa*, *Zapalme svíčku*, *Betlémy* a dalších.

* O svátcích (Vánoce, Velikonoce, významné dny, které se lokálně slaví) spojit bohoslužbu se zajímavým programem a pozvat i lidi „nevěřící“.

* Mít kvalitně a poutavě zpracovanou vývěsku, která se pravidelně aktualizuje.

* Udržovat sbor a jeho okolí v pořádku a v čistotě (první dojem je nesmírně důležitý).

* Spolupracovat s místními medii, psát do lokálního tisku duchovní zamyšlení, zvát na akce lokální televizi.

* Učit náboženství na školách a aktivně školám nabízet témata, která jsou nám vlastní: Mistr Jan Hus, Jan Amos Komenský, tradice české reformace, křesťanské svátky... V souvislosti s učivem o husitech pozvat třídu přímo do sboru na exkurzi, ukázat jim talár, štolu, stůl Páně, přístupnou, přiměřenou a tvořivou formou je obeznámit s osobou M. J. Husa, s jeho myšlenkami a s husitským hnutím.

* Rozvíjení aktivní spolupráce s místní samosprávou, zapojení do expertních skupin zřizovaných samosprávou (např. komunitní plánování, krizové štáby, kulturní akce).

* Zapojovat do dění společensky aktivní laiky, žít s lidmi v dané lokalitě, zajímat se o jejich problémy. Být „vidět a slyšet“, být veřejně činní.

VI.5 (D) Ekumena

VI.5.1 Prostor pro misi se otevírá ve společenství širší rodiny křesťanských církví, ne jako proselytismus, ale jako příležitost oslovit skrze znamení jednoty a bratrské lásky lidi vně a zároveň prezentovat jedinečnou cestu naší tradice.

VI.5.2 K tomu mohou sloužit aktivity:

- * ekumenické bohoslužby a setkání
- * společné biblické hodiny, vzdělávání
- * smíšený svatební obřad
- * zapojení do akcí *České křesťanské akademie*

- * *Alfa kurzy* – Základy víry a kurzy postavené na podobné bázi jako jsou např. *Manželské večery* a *Finanční kompas* – finance Božím směrem
- * podíl na projektu *Etických dílen*
- * *Anonymní alkoholici*
- * *Křesťanská meditace*
- * aktivní zájem o příklady dobré misijní praxe v ostatních církvích.

VI.6 (E) Specifické služby

VI.6.1 Zvláštní prostor pro misii vytváří dobrovolnická či profesionalizovaná kaplanská služba.

Může se jednat o službu ve:

- * věznicích
- * armádě
- * policii
- * škole, univerzitě
- * nemocnici
- * ústavech sociální péče
- * domovech pro seniory
- * hospici či jiném specifickém místě.

VI.6.2 Přestože není primárním cílem této činnosti misie a evangelizace, je to mimořádná příležitost zvěstovat životem i slovem Kristovo evangelium a být lidem nablízku v jejich náročných a krizových životních situacích.

VI.7 (F) Občanská společnost (neziskový sektor)

VI.7.1 V dnešní postsekulární společnosti jsou sociální a diakonické aktivity jednou (a zpočátku jedinou) z činností církve, které ji prezentují navenek. Tato činnost může probíhat samostatně či ve spolupráci s dalšími subjekty neziskového sektoru.

VI.7.2 Společenská angažovanost a důraz na aktivní pomoc bližnímu (spolutvoření království Božího v duchu Kristově) byly už od počátku CČSH silnou motivací věřících. CČSH nikdy nebyla do sebe zahleděnou institucí, která omezuje svoje aktivity jen na kostel. Když stavěla nové sbory, vyvářela tak zázemí pro svoji činnost výchovnou, sociální a kulturní.

VI.7.3 CČSH má ve své nauce zakotvenou rovnost lidí před Bohem, demokratické principy, ekumenickou otevřenost vůči druhým. CČSH zdůrazňuje ekologické myšlení a jednání, vyzvedává význam lidských práv a svobodu svědomí – kterou máme zakotvenou přímo ve věrouce. Tyto plody by se měly projevovat i v naší činnosti navenek, směrem do společnosti. Potřebujeme být slyšet, např.

vyjadřováním nesouhlasu s útlakem bližních na základě nacionalismu, xenofobie, rasismu či agresivity jednotlivců a skupin. Musíme se v Duchu Kristově zastávat chudých, utlačovaných, ztrápených a opuštěných.

VI.7.4 Příklady současné dobré praxe:

- * Projev duchovního nebo laika spojený s modlitbou na mítinku, který obhajuje lidská práva, svobodu a demokracii.
- * Projevy duchovního nebo laika na půdě parlamentu, samosprávy nebo rady města.
- * Morální vyzdvižení politiků, kteří se zasazovali za hodnoty demokracie (T. G. Masaryk, V. Havel).
- * Uctění státních svátků (6. července, 28. října, 17. listopadu) modlitbou nebo bohoslužbou.
- * Výzvy a apely biskupského sboru při nedodržování lidských práv doma i ve světě.
- * Ekologická angažovanost – bohoslužby ke „Dni Země“, společné sázení stromů, čištění lesa nebo povodí řeky.

VII. Misie a média

VII.1 Církev v dnešní době působí misijně často skrze média. I události pandemie let 2020-2021 ukázaly, že takováto forma komunikace má velké využití. Církvi by pomohlo vytvořit nové specializované pozice při ÚÚR CČSH, tým spolupracovníků mediální misie:

VII.2 Vedoucí koncepce misie a obsahu by měl být:

- člověk s dostatečným teologickým vzděláním a přesahem do pastorační péče
- tvůrce obsahu na web, postů na facebook, videí na youtube, podcastů – zodpovědný za vedení dialogu s komentujícími, schopný poradit a propojit hledající s konkrétními náboženskými obcemi
- „terénní pracovník“ pro NO, který provádí analýzy jednotlivých NO, zjišťuje, jaké jsou možnosti v dané lokalitě, a dává konkrétní návrhy, organizuje přednášky, workshopy (na synodách, vikariátech...), povzbuzuje, motivuje, propojuje
- „misijní pracovník“, který dbá na rozvoj misie v každé NO, aktivizuje obce a radí jim v mediální oblasti

VII.3 Mediální PR pracovník / grafik

- člověk se zkušenostmi s médii, včetně online prostředí – bude tvořit strategii a formu misijních kanálů komunikace – bude mít na starost tvorbu a údržbu webu a sociálních sítí, stylistickou a grafickou podobu komunikace, bude zajišťovat technické provedení, natáčení a střih videí, správu aplikací apod.

VII.4 Cílem mediální misie není zůstat v kontaktu pouze prostřednictvím médií, ale proměnit mediální kontakty v kontakty osobní. Mělo by docházet k pravidelnému setkávání s obcemi, které mají zájem se zapojit do misie, s pracovníky mediální misie, aby si tak účastníci poskytli zpětnou vazbu, udržovali mediální prezentaci v souladu s praxí CČSH a současně aby sbory využívaly poznatků z mediální oblasti.

VII.5 Tým mediální misie má za úkol budovat kanály určené hledajícím a nevěřícím lidem, se kterými je třeba mluvit na témata, která je zajímají, témata týkající se základů víry, ale i problémů každodenního života. Misijní a pastorační práce spolu v tomto úzce souvisí.

VII.6 Pracovníci mediální misie připraví koncepci misijní komunikace, která určí vhodné komunikační kanály, jejich vzájemné propojení i finanční zajištění. Na jejím základě budou podle priorit a dostupných prostředků rozvíjeny digitální a mediální nástroje pro evangelizaci, pastorační a vzdělávání, zejména webové, sociální a podcastové platformy, misijní materiály pro náboženské obce a mobilní aplikace s duchovním a liturgickým obsahem.

VIII. Obecná doporučení pro misii církve

VIII.1 Všechny křesťanské církve se nacházejí v misijní situaci, v sekulárním prostředí, které je charakterizováno informačními technologiemi. Stačí několik kliknutí a informace získáme téměř o všem, včetně náboženství, z pohodlí domova. Lidé dnes, také díky praktikám různých sekt, nenaslouchají „pouličním“ kazatelům. Máme mnoho tzv. „matrikových věřících“, kteří nechodí do kostela, a řada sborů zeje prázdnotou. Kostely by se neměly stávat skanzenem historického křesťanství, ale místem živého setkávání. Z tohoto pohledu se stává misijní činnost nevyhnutelnou, pokud má křesťanství v měnícím se světě přežít. Náboženské obce se navíc musejí neustále generačně obnovovat. Lidé, včetně duchovních, přicházejí a odcházejí, některé obce musejí dokonce personálně znovu vznikat. Nelze proto zamrznout ve starých evangelizačních způsobech, nýbrž nově a empaticky naslouchat Bohu a učit se novému, srozumitelnějšímu jazyku zvěstování světu kolem nás. Je třeba se ptát, co lidé v duchovní sféře vlastně hledají. Křesťanství nenabízí jen povrchní extázi, což může být na náboženství to nejpritažlivější. Nenabízí ale ani pouhou dogmatiku, učení nebo teorii spásy. Nabízí především skutečný vztah s živým Bohem teď a tady s příslibem věčného života skrze víru v Ježíše Krista. Ani to však nemusí dnešnímu informovanému člověku stačit. Cesta nové misie snad povede přes celistvost živé víry a odpovědného lidství s důrazem na ochranu životního prostředí a terapeutický rozměr církve.

VIII.2 Smysluplná misijní práce může probíhat v individuálním duchovním doprovázení, ve spoluprožívání lidských příběhů v paralelách biblických vyprávění, v konkrétní pomoci potřebným v životních situacích, ve fundované reflexi světových událostí a v neposlední řadě v upřímném a věcném dialogu duchovních osobností, a to osobně i virtuálně. Křesťanská misie má navíc v globalizovaném světě velkou konkurenci v živé misijní činnosti celé řady mimokřesťanských duchovních tradic, které jsou často díky angažované aktualizaci svých duchovních základů velmi přitažlivé. Hluboké transcendentní hodnoty ale tvoří základ křesťanství, jen je musíme objevit. To vystihl již před půl stoletím teolog Karl Rahner svým slavným výrokem: „Křesťan budoucnosti bude mystik, nebo nebude vůbec.“ Skutečná misie s Duchem svatým možná způsobí i revoluci ve vnímání rozdílů mezi denominacemi. Od počátku CČSH přece nebylo hlavní motivací, abychom získali nové členy církve, nové poslušné ovečky našich sborů, nýbrž to, aby „lid žijící v temnotách uviděl veliké světlo“ (Mt 4,16) a aby „...skrze ni do jedné, svaté a obecné církve Boží byli přivedeni mnozí, kteří by jinak zůstali ztraceni v nevíře a beznaději...“ (ZV CČSH ot. 42).

Dokument byl schválen 2. zasedáním IX. sněmu CČSH dne 17. října 2026